

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 Lei.
Pe jumătate de an 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 1403/1920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresviterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului ortodox român din Arad.

Una din scăderile cele mai mari și cu urmări rele pentru viața și dezvoltarea culturală a poporului nostru din aceste părți este marea număr de analfabeți sau aceia, cari nu știu carte. Biserica noastră, susținând școale pentru popor, a căutat să vindece aceasta rană, dar nu i-a stat în putință în vremurile de prigoniri din trecut, de cari am scăpat. Iar acum, ajungând liberi în Țara noastră largă și frumoasă, gândul nostru se îndreaptă din nou către ținta, de a face să strălucească în satele noastre lumina, în locul întunerecului de a nu ști carte.

Acum, în prag de iarnă, așa credem, suntem dator cu toții să lucrăm pentru înlăturarea aceluia mare rău, care este neștiința, și ca seriile lungi de iarnă să fie întrebuințate pentru luminarea poporului nostru.

În cele următoare vom arăta, cum credem, că se poate face această acțiune de propagandă culturală.

Preoții satelor noastre să țină mai multe predici, începându-le cât mai din vreme, vorbind despre folosul cunoștinței de carte și mai ales despre scăderile și primejdiile mari, pe cari le trage după sine lipsa de învățatură.

Pregătind astfel terenul, să se caute legătura cu învățătorii confesionali și cu cei dela școli comunale ori de stat, unde sunt de acestea; și astfel sfătuindu-se împreună preoții și învățătorii și atrăgând și pe credincioșii frunțași, să chibzuiască împreună: cum ar putea să-i adune pe analfabeți la o instrucție cât de elementară măcar.

Localurile pentru asemenea cursuri vor fi școalele, unde avem școale confesionale ori de alt caracter, sau și alte localuri ce ar fi potrivite pentru acest scop.

Suntem convinși, că chestiunea aceasta va întâmpina greutăți, ca și în alte rânduri de încercări din trecut. Aceasta însă să nu descurajeze pe nimeni. Și, dacă nu s'ar putea aranja cursuri în toată regula, va trebui ca acele să fie cel puțin pregătite de pe acum, și anume în chipul următor (dacă nu s'ar găsi alte soluții mai potrivite):

Va trebui adevărat să se aranjeze în cursul iernii cât mai multe întruniri de ale credincioșilor la *șezători culturale*, mai ales în seriile de sărbători și de Dumineci, dar și în alte zile.

La asemenea prilejuri va trebui, să se țină credincioșilor, de către preoți și învățătorii și

chiar de către alți cărturari români din partea locului, conferențe ușoare despre lucruri de interes; religioase-morale, economice din domeniul igienei; să se combată anumite rele ce bântuiesc în părțile locului, accentuându-se mereu folosul cunoștinței de carte, care aduce fiecărui cetitor marea înlesnire de a se cultiva și el însuși.

În afară de lucrările astfel pregătite, să se aibă în vedere și lecturile ușoare și bune, așa, ca să se poată spicui anumite părți din cărțile bune ce stau la îndemâna preoților și a altor cărturari, și mai cu seamă să se facă expuneri scurte sau chiar cetiri atrăgătoare din Istoria Românilor, mai veche și mai nouă, chiar și numai pe baza manualelor de școală primară, când unul ori altul nu ar fi prea îndemânatec a face el însuși expuneri din domeniul istoriei noastre.

Pot să se citească și gazete pentru popor și chiar și povești frumoase din popor, mai mult pentru a stârni interesul general, rămânând totuși ca fondul principal să se pună pe lucrările și pe cetirile, cari aduc și un oarecare folos de orientare asupra necesităților vieții de azi.

De sine înțeles, că în centrul acestei întregi propagande culturale, — care ar avea de scop pregătirea terenurilor pentru cursurile de analfabeți, — să fie ideea, de a îndemna pe toți și pe toate, de a-și însuși scris-cetitul și a-și deschide orientare culturală cât de modestă măcar.

Programul mai deaproape al acestei propagande va avea s'o întocmească fiecare protopop, conform împrejurărilor speciale din partea locului, având să cheme — dacă află de necesar — la consultare pe preoți și învățătorii la un loc și un timp anumit.

Înființarea de cursuri pentru analfabeți ar urma numai mai târziu. Unde însă se pot ele aranja și fără de pregătirea arătată mai sus, să se înființeze cât se poate mai din grabă.

Nu ne putem închipui să se găsească un singur preot român sau un singur învățător român, care să nu-și dea toată truda, când e vorba de luminarea credincioșilor și a poporului, în vremuri ca cele de acum, când se găsesc atâția sfătuitori răi, cari bucuros ar zădărnici înaintarea și fericirea poporului și a Statului românesc.

Tocmai de aceea, Consistorul se învoește și chiar așteaptă, ca singuraticile comune bisericesti să aranjeze colecte pentru strângerea oarecărui sume, din cari să se cumpere unelte de scris pentru analfabeții săraci. Bisericile înseși, cari au oarecare stăricică materială, sunt dator să contribuie pe acest senz cu oarecare sumulițe, amăsurat averilor, pentru același scop, și ne-am bucura foarte mult chiar, dacă s'ar

ajunge ori din colecte, ori din venituri bisericesti, ori din amândouă aceste izvoare — să se poată oferi câte un onorar pentru preotul sau învățătorul, care își va da cea mai mare silință și ar dovedi rezultate frumoase în cadrele acestei propagande.

De sine înțeles, că asemenea onorare s'ar putea ridica numai cu încuviințarea Consistorului, la propunerea concretă făcută din partea protopopului concernent.

Fiind chestiunea aceasta de propagandă culturală prin satele noastre una din cele mai însemnate, va trebui, ca preoților și învățătorilor să le vină în ajutor și organele parohiale, în deosebi comitetetele parohiale.

Aceste vor trebui să se sfătuiască împreună cu toți preoții și cu învățătorii români din localitate — fără deosebire de confesiune: — ce și cum este de făcut, ca propaganda de carte, proiectată mai sus, să fie cât mai rodnică și cum să se câștige mijloace materiale pentru înfăptuirea acestei propagande și pentru remunerarea a celor ce vor trudi mai cu rezultat în serviciul ei.

Hotărârile de acest cuprins, vor trebui să se aducă cu cea mai mare grabă și sunt a se trimite protopopului, care va avea să dispună cele de lipsă, cu deplină putere în numele Consistorului și amăsurat necesităților și posibilităților dată în fiecare comună bisericășcă.

Pentruca propaganda aceasta s'o facem cât mai folositoare, Consistorul se adresează și factorilor politici și culturali (guvernului țării, revizorilor școlari ai statului, asociației arădane pentru cultura poporului), ca să le dea fiecare concursul său.

Plănuim adevărat să închegăm o armonie și o conlucrare a tuturor aceluia, cari pot contribui cu ceva la ridicarea din întunec a multora din satele noastre, cari nu au avut parte de destulă lumină de carte.

Aflăm cu căle să adăugăm aci, că toți aceia cari au v'un mandat politic ori bisericășc dela popor: deputații și toți oficialii administrației de prin singuraticile noastre comune să fie invitați a-și da și dănașii întreg concursul lor la aceasta lucrare.

Adăugăm și aceea, că Consistorul se va bucura mult de orice ajutor cât de mic, ce s'ar da întru realizarea acestei propagande culturale în popor, și va vedea bucuros și aceea, dacă alți factori, mai chemați și mai iscusiți în viața noastră publică, ar lua în mână lor chestiunea aceasta de propagandă. În acest caz bucuros ne învoim, că propagandă să treacă în mâna conducătoare a aceluia factori. În acest caz însă îndatorăm pe toți preoții și învățătorii noștri — apelând și la frunțași din popor — să se ală-

ture cu dragă inimă, la munca mai rodnică a altora, — căci scopul nu este: cine să lucreze, ci, să se lucreze cu cât mai mult rezultat bun pentru luminarea poporului.

Arad, din ședința consistorială dela 23 Noembrie 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

Unificarea bisericii.

Constătuirea dela București și-a ales o comisiune specială cu însărcinarea să pregătească un proiect de lege pentru unificarea bisericii. Această comisiune a prezentat plenului, în ședința din urmă, unele directive pe care plenul consfătuirii le-a aprobat. Conform directivelor primite, comisiunea va lucra proiectul care după aprobarea plenului va fi întărit de Sf. sinod și de parlament.

În liniamente generale, directivele cuprind următoarele:

Puterea bisericească, numită în St. Scriptură „puterea cheilor”, care se cuprinde în puterea învățătorială, preoțească și cărmuitoare (punctul). Domnul Isus Hristos a dat-o apostolilor săi și numai lor, și dela apostoli a trecut puterea aceasta la urmașii lor, dintre cari numai episcopii au primit-o în deplină măsură. Așadar plenitudinea puterii bisericești o au numai episcopii. Aceasta e învățătura bisericii ortodoxe.

Deci, în fruntea bisericii ca cea mai înaltă autoritate și supremul for stă sf. sinod la toate afacerile bisericești de orice natură, care după canoane și după regulamente speciale intră în competența lui.

Respectându-se acest principiu, colaborarea mirenilor e dorită în corporațiuni bisericești autonome constituționale cu sistem reprezentativ. Așadar, pe lângă sf. sinod funcționează în viața administrativă și economică a bisericii corporațiuni alcătuite parte numai din membri ai clerului, parte din clerici și mireni, în conformitate cu organizațiile speciale ale singuraticilor mitropolii ortodoxe române.

I. În baza hotărârii unanime a organelor de cădere ale bisericii ortodoxe române din toate provinciile alipite regatului României întregite, biserica autocefală ortodoxă română este și rămâne una și nedespartită, având caracterul de biserică națională a statului român.

II. În fruntea acestei biserici stă, ca centru al unității spirituale, Sf. Sinod, compus din mitropolitul primat, din toți mitropoliții și arhiepiscopii, din toți episcopii și arhieriei vicari ai bisericii ortodoxe din România.

III. Președintele Sf. Sinod este mitropolitul primat, iar în lipsa lui mitropolitul Moldovei, urmând apoi al Transilvaniei, al Bucovinei, arhiepiscopul Basarabiei, sau cel mai vechi episcop în hirotonie.

IV. Sinodul se va aduna conform dispoziției din canonul 37 apostolesc de 2 ori în an: primăvara și toamna; în cazuri de trebuință se poate întruni și în sesiune extraordinară.

V. Convocarea Sfântului Sinod o face mitropolitul primat după prealabila încunoștințare a Coroanei.

VI. Atribuțiunile Sf. Sinod sânt:

1. să păstreze unitatea credinței, a cultului și așezămintelor canonice în întreaga biserică ortodoxă-română.

2. să trateze orice chestiune dogmatică, sacramentală și rituală, și să o rezolve în conformitate cu învățătura și cu interesele bisericii.

3. să pătreze ca organ al autocefaliei

unitatea dogmatică și canonică cu celelalte biserici ortodoxe naționale din toată lumea.

4. să aducă hotărâri pentru promovarea vieții religioase și a moralității clerului și poporului.

5. să decidă ca for suprem în toate afacerile de orice natură, care în senul canoanelor și al regulamentelor speciale intră în competența lui.

6. să supravegheze din punct de vedere dogmatic și moral operele de literatură și artă bisericească.

7. să se pronunțe în materia tuturor proiectelor de legi cari privesc biserica și așezămintele ei.

VII. Sf. Sinod va avea un birou special care stă la dispoziția președintelui.

VIII. Pe lângă Sf. Sinod rămân în funcțiune și sinoadele episcopicești ale mitropoliilor.

IX. Pe lângă Sf. Sinod, ca organ central va funcționa *congresul general bisericesc*, compus din reprezentanții clerului și ai poporului din toate mitropoliile ortodoxe române.

X. Fiecare mitropolie sau arhiepiscopie va delega pe reprezentanții săi în acest congres general bisericesc, în conformitate cu normele organizării sale.

XI. Mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii sânt membri de drept ai congresului general bisericesc. În care va trimite fiecare mitropolie sau arhiepiscopie câte 18 delegați pe timp de câte 6 ani, rămânând ca proporția dintre delegații din cler și cei mireni să și-o stabilească fiecare mitropolie în modul pe care îl va afla mai corespunzător cu așezămintele sale.

XII. Președintele congresului general bisericesc este mitropolitul primat al țării, sau în lipsa lui altul dintre ierarhi, în ordinea fixată la Sf. Sinod.

XIII. Congresul general bisericesc se întrunește în Bucurști din 3 în 3 ani, iar în sesiuni extra-ordinare de câteori va cere trebuința.

XIV. Atribuțiunile congresului general bisericesc sânt:

1. să îngrejiască de interesele generale și să susțină așezămintele culturale, filantropice și economice ale bisericii întregi, întrucât nu sânt în proprietatea singuraticilor parohiate, protopopiate, eparhii sau mitropolii;

2. să aleagă pe mitropolitul primat;

3. să îngrijească, să sporească proprietatea generală a bisericii (Casa Bisericii);

4. să procure mijloacele necesare pentru subvenționarea bisericilor sărace și a așezămintelor de cultură religioasă, precum și pentru tipografia cărților bisericești și pentru institutul biblic;

5. să inițieze colecte pentru scopuri bisericești, școlare și filantropice, iar în cazuri de trebuință să decidă impozite bisericești;

6. să decidă asupra rotunjirii eparhiilor, după prealabila înțelegere cu eparhiile interesate și cu organele statului;

7. să examineze socotelile încheiate și să stabilească bugetul pentru trebuințele centrale;

8. să aleagă un consiliu central bisericesc compus din 15 membri (câte 3 din fiecare mitropolie) dintre aceștia 5 vor fi permanenți salarizați, iar 10 onorari cari vor primi diurne și cheltuieli de călătorie pentru participare la ședință.

XV. Consiliul central își va avea biroul laolaltă cu Sf. Sinod, cu acelaș personal de birou, iar pentru afacerile financiare se va institui o epitropie centrală.

În înțelegere cu ministerul cultelor, Casa Bisericii creată exclusiv din averea bisericilor ortodoxe se va transforma în organul Congresului general ca supremă epitropie bisericească.

XVI. Consiliul central va pregăti toate lucrările necesare pentru Congresul general bisericesc și va îngriji pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor luate.

XVII. La organizarea eparhială se admite pe lângă fiecare chiriarh un consistor (spiritual consistor administrativ, epitropie) și o adunare eparhială (Congres) din clerici și mireni, după modalitatea și proporția care o vor stabili orga-

nele eparhiale în drept, în conformitate cu trebuințele eparhiei.

XVIII. În organismul protopopesc va funcționa senatul (scaunul) protopopesc compus numai din preoți, comitetul epitropatelor și adunarea protopopească compusă din clerici și mireni.

XIX. În organismul parohial va fi vot obștesc. — Adunarea parohială va alege consiliul (comitetul) parohial și epitropia parohială, care pentru întreaga gestiunea financiară este răspunzătoare atât consiliului, cât și adunării parohiale.

Pentru împodobirea bisericii, organizarea de coruri bisericești, îngrijirea orfanilor, săracilor, educația tinerimii și alte acte de caritate publică, adunarea generală după necesitate va alege și consilii speciale (frățietăți) în care pot lua parte și femeile. Amândouă aceste corporațiuni vor avea ca președinte de drept pe parohul locului.

În consiliul și epitropia parohială nu pot fi admiși decât parohieni, cari își îndeplinesc datoriile creștinești.

Parohul se numește după avizul consistorului de cătră chiriarh în vechiul Regat, Bucovina și Basarabia, ear în Transilvania și Bănat se va respecta sistemul electoral de până acuma.

Conform acestor directive va elabora comisiunea proiectul de lege.

INFORMAȚIUNI.

† **Dr. Iosif Iuliu Olariu.** La încheierea foii primim jainica veste, că P. C. Sa părintele **Dr. Iosif Olariu**, protosincel și director seminarial în Caransebeș a trecut la cele eterne, în 6 Decembrie n., în etate de 61 ani. Adormitul în Domnul și-a dedicat întreaga sa viață și activitate de peste 3 decenii pe altarul culturii naționale. În anul școlar 1917—18 a funcționat în calitate de director și profesor și la institutul nostru pedagogic-teologic. Ca dascăl nu s'a mărginit la o muncă de catedră, ci a cultivat cu raze, pricepere și cu o sârguință de admirat știința teologică. Prin numeroasele opuri, ce le-a publicat a adus mari servicii învățământului nostru teologic și a făcut cinste bisericii noastre. Distinsele sale calități preoțești, modestia omului erudit și cinstea personală ireproșabilă îi dadeau forța unui educativ de mare valoare. Generațiile de preoți, cari s'au adăpat și se vor adăpa din bogata lui moștenire sufletească, biserica și neamul românesc, al căror fiu credincios și devotat a fost, vor binecuvântă memoria lui din neam în neam. Odihnească în pace!

† **Dr. Romul Veliciu.** Luni, în 6 Decembrie n. a încetat din viață, după lungi și grele suferinți, distinsul avocat și fost prefect al orașului Arad, **Dr. Romul Veliciu**, în etate de 38 ani. Regretatul fruntaș, credincios tradițiilor sale familiare a fost un ostaș devotat cauzei noastre naționale și a servit intereselor obștești și românești cu abnegație și zel, cinste și dreptate. Aceste calități, atât de rare în zilele noastre, i-au asigurat stima și iubirea întregii noastre societăți. Doliul românilor din Arad și jur's-a manifestat într'un mod impozant la actul înmormântării, ce a avut loc Miercuri, în 8 Dec. n. Prohodul l-a oficiat pâr. protopop al Aradului Traian Vășian, asistat de preoții: Vasile Olariu și Alexiu Popovici. Panegiricul l-a rostit, frumos și elocvent, pâr. Popovici, în numele orașului l-a parentat primarul **Dr. Robu**, al partidului național **DI Vasile Goldiș**. Cortegiul porni apoi pe strada principală spre cimiterul de sus. În momentul, când mulțimea făcea cotitura dela casa. Dengl spre viaductul gării, unul dintre cele trei avioane, cari făceau virajuri prea îndrăznețe asupra străzii principale, sburând prea jos și lovindu-se de sîrmele de telegraf,

explodă și se prăbuși în flăcări pe fărmele lacului din pădurice. Aviatorul *Voicu Georgescu* fu ars de viu. Se născu o panică de nedescris. Mulțimea să împrăștiă, iar cortegiul format din pretini și rudeni își continui drumul.

† **Sava Raicu**, directorul executiv al institutului de credit și economii „Victoria” din Arad, a decedat, după lungi suferinți, Vineri în 10 Decembrie n.

Din viața pastorală. Cercul religios Bârzava și-a ținut a doua întrunire a sa în a. c. în comuna Gros, în ziua de 26 Oct., 8 Nov. (Sf. Dimitrie). A făcut adâncă impresie servirea sf. liturghii în soboc, în modesta bisericuță de lemn din aceasta comună atât de fericită de sgomotul zilelor de azi. Predica ocazională a rostit-o preotul A. Mursa din Bătuța. A vorbit despre „obiceiul rău (păcatul) de a înjură”. A vorbit pe scurt, dar pe înțelesul poporului și spre mulțumirea tuturor. La sfârșitul sf. liturghii preotul prezident P. Binciciu din Monoroștia a ținut o prelegere populară despre „România mare”. Prelegătorul a stârnit un viu interes și a lăsat o frumoasă suvenir în sufletele ascultătorilor. După masă, preotul cassar D. Maci din Căpruța a cetit un proiect de statute pentru fondul „cultural-religios” înființat în acest cerc. Statutele se discută și să acceptează, decretându-se, ca fondul să se pună în activitate, desfășcând între credincioși încă la fiitoarea întrunire chipuri sfinte, cărți de rugăciune, precum și alte cărți, contribuind la promovarea culturii morale.

T. Ciorogariu, raportor.

Jurământul învățătorilor confesional. Revizoratul școlar reaceară și pe aceasta cale pe toți învățătorii dela școalele confesionale să se prezinte la depunerea jurământului. Luarea jurământului se va face cu cuvenită solemnitate în sala mare a primăriei din Arad, în prezența delegaților din partea auto ităților confesionale și anume: Joi în 16 Dec. 10 ore a. m. învățătorii confesionali gr. ort. și gr. cath. români și sârbi. Vineri în 17 Dec. 10 ore a. m. învățătorii confesionali romano-cath., calvini, luterani și israeliți. *Iosif Moldovan*, revizor.

Socia baptiștilor. Ministerul cultelor a hotărât să la o măsură uniformă și generală pentru toate comunitățile baptiște din întreaga țară, de oarece a primit numeroase memorii din partea acestor comunități bisericesti, cu privire la cultul și organizația acestei confesii. În acest scop, la departamentul cultelor, a început să se studieze în amănunt această chestiune care a devenit în urma evenimentelor politice din teritoriile alipite de o importanță excepțională.

Legătură între viața pământescă și viața de dincolo. Din America se povestește: Celebrul Edison a inventat un aparat, prin care ar putea sta în comunicație cu sufletele celor morți. Lumea științifică se ocupă de această descoperire. Savanții cei mai mulți nu cred, firește, în acest minunat aparat; dar unul din membrii institutului francez, dl Laubeuf, este de părere, că n'ar fi filozofic să negăm totul din pornire; minunile hipnotismului arată că omul are facultăți ce vor fi bine cunoscute într'o zi.

Un nou ser antituberculos. Chimistul M. Charray din Nantes, a descoperit un nou ser antituberculos preparat din sângele unei capre imunizate, ale cărui efecte ar preveni și combate tuberculoza. Charray a înaintat Academiei de științe din Paris un memoriu asupra descoperirii sale și a rezultatelor obținute în privința cărora se va pronunța în curând comisiunea serurilor din Academia de științe din Paris.

Concurs.

2749/1920.

Pentru deplinirea definitivă a postului de directoare la internatul diecezan de fete din Arad, se publică cu termin de 21 zile, următorul concurs.

Dela recurente se cere:

1. Să poseadă perfect, în graiu și în scris, limba literară română și să aibă cunoștință de limba franceză.
2. Să aibă ștudiile îndreptățitoare pentru vre-o catedrală de școală secundară.
3. Să fie de religione ortodoxă română.
4. Să aibă îndeletnicirea cuvenită în ale căsniciei unui internat, având să conducă socoțile și căsnicia internatului.
5. Despre ștudiile și aptitudinile cerute prin acest concurs, precum și despre serviciile prestate vre-unei școale sau vreunui internat să prezinte documentele necesare, în original.
6. Să prezinte atestat medical dela vre-un medic oficial, că este sănătoasă din destul pentru serviciul de sub întrebare.

Beneficiul ce se oferă va sta: din dotațiunea ce va corespunde după vremuri amăsurat pregătirilor, dacă ar fi rămas în serviciul învățământului.

Fiitoarea directoare va fi partașe la fondul de penziune al statului în condițiile, ce i-le va recunoaște statul.

În prețul prevederii întregi în internat, adecă pentru vipt, cortel, luminat, încălzit și spălat, directoarei i-se va socoti cvota lunară de 300 lei, ce i-se va scoate din salariu.

Indatoririle directoarei vor fi să îngrijască de căsnicia internatului, purtând socoțile institutului și să conducă educația elevelor de internat.

Chestiunile în detalii, cari s-ar ivi în legatură cu oficiul și beneficiul fiitoarei directoare își rezervă Consistorul să le reguleze.

Arad, la 10/23 Nov. 1920.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□— 1—2

Nr. 1458 șc. 1920.

Consistorul eparhial ortodox din Oradea-Mare publică concurs pentru 1. post de profesor de religione la școlile normale de băieți și fete din Oradea-Mare, pe lângă următoarele condițiuni:

Pot competi numai preoți sau absolvenți de teologie cu cvalificație preoțească de clasa primă, eventual cu ștudiile teologice superioare.

Vor fi preferiți acei Dni preoți cari în vara anului curent au urmat cursul de pedagogie în Cluj, anume organizat în acest scop.

Alesul va catehiza cel puțin 16 ore la săptămână și o oră de exortare.

Profesorul de religione va face parte de drept din corpul didactic al școalei normale, având toate drepturile și datorințele împreunate cu această calitate.

Salariul puterilor didactice pentru învățământul religionei se dă în întregime din partea statului, la fel cu salariul celorlalte puteri didactice dela școala normală cu toate drepturile asigurate pe seama acestora.

Anii de serviciu împliniți mai înainte în altă slujbă bisericască, chiar și înainte de a se preoți se vor computa la salariu după normele fixate.

Reflectanții la acest post să-și prezinte rugarea Consistorului eparhial ortodox din Oradea-Mare până la 12/25 Decembrie 1920, însoțită de următoarele documente:

1. Autobiografia pe scurt cu evidențierea anilor de serviciu cari să se calculeze la statorirea dotației profesoriale.
2. Extras de botez.
3. Testimoniu de maturitate.
4. Absolutor teologic.
5. Testimoniu de cvalificațiune preoțească.
6. Atestat de serviciu de până aci.

Documentele se pot trimite și în copie autenticată.

Oradea-Mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar, ținută la 12/25 Noembrie 1920.

Consistorul eparhial ortodox român.

Roman Ciorogar, arhimandrit președintele consistorului.

—□— 1—2

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresc-cantorale, la școala primară gr. or. rom. din comuna Murani, protopresbiteratul Vinga, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela 1. publicarea acestuia în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În salariu fundamental dela comuna bis. 600 lei în bani solviți în rate lunare anticipative, din cassa culturală. Întrigirea de salariu se va cere dela stat, pentru care sumă, comuna bis. nu garantează.

2. Cvartir în natură, care constă din 2 odăi, tindă, cămară, grajd, cotețe și o grădină pentru legume.

3. Pentru conferințe 30 lei, iar pentru scripturistica 30 lei.

4. Stolele dela mormântări unde va fi poțtit 2 lei, iar dela participare la parastase 1 leu. De curățirea și încălzitul salei de învățământ se va îngrijii parohia.

Alesul se va îngrijii de curățirea locuinței pe din lăuntru, iar pe din afară comuna bisericască.

Alesul va prevedea cantoralul în sf. biserică, va conduce elevii la sf. biserică și va cânta răspunsurile în Dumineci și sărbători cu elevii.

Darea după beneficiu, va solvi-o alesul.

Recursele ajustate cu documentele necesare, — adresate Comitetului parohial din Murani — se vor trimite P. On. Oficiu protopresbiterat gr. or. rom. în Vinga, având recurenții, a-se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Murani, spre a cânta și a se face cunoscuți alegătorilor.

Murani la 20 Sept. (3 Oct.) 1920.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țucra* m. p. protopop.

—□— 1—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor de sub Nr. 2684/920, prin aceasta să escrie din nou concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din Comlăuș, (jud. Arad), devenită vacantă prin abdicerea parohului Virgil Mihulin, cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios. „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ extravilan în extenziunea ei de azi împreună cu dreptul de pășune. 2. 4 cănepști aparținătoare sesiunii. 3. Intravilanul parohial folosit de fostul paroh. 4. Retribuțiunea de bir, și stole: 420 lei. 5. Alte venituri accidentale și întregirea dela stat, pe care însă comuna bis. nu o garantează.

Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile, va predica cel puțin odată la lună și va catehiza la școalele unde va fi reclamat, fără altă remunerație.

Parohia fiind de cl. I. dela recurenții se cere cvalificația pres-risă în concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/910. În lipsa reflectanților de cl. I. se admit și cei cvalificați pentru parohii de cl. II. cari vor produce atestat despre absolvirea a lor 8. cl. gimnaziale cu testimoniu de maturitate.

Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu de până acum, eventual consimțământul Arhierelui diecezan dacă ar fi din altă dieceză, sunt a-se înainta în terminul concursului oficiosului protopopesc rom. ort. din Șiria, adresate Comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș și cu stricta observare a § 33 din regulamentul pentru parohii. Concurenții vor avea a-se prezenta în sf. biserică din Comlăuș, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința extraordinară a Comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș, la 16/29 Ian. 1920.

Ioan Cuedam m. p., v. preș. com. parohial. *Dimitrie I. Popa* m. p. noter, adhoc al comitetului. În conțelegere cu: *Mihail Lucaș* m. p., protopresbiter rom. ort.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc, cantoral dela școala confesională gr. ort. rom. din Lipova, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Dotația împreună cu acest post anual-minte este:

1. În bani gata 600 lei. 2. Locuință corespunzătoare în edificiul școlar și grădină extravilană. 3. Pentru conferință suma ce o vor rec-

lamă trebuințele. 4. Pentru scripturistică 50 lei. 5. Venitele cantonale dela funcțiunile unde va fi poftit și la cari are să participe. 6. Ajutoarele precum și întregirea recerută conform anilor de serviciu a învățătorului așez se va cere dela stat. 7. De încălzitul și văruitul salei de învățământ și a întreg edificiului pe din afară se va îngriji comuna bisericască, iar a locuinței învățătoresc pe dinlăuntru cade în sarcina învățătorului.

Reflectanții cari vor dovedi capacitate de a înstrui și conduce corul vocal existent vor fi preferați și vor primi o remunerațiune anuală cel puțin 300 lei.

Alesul învățător e îndatorat a înstrui elevii în cântările bisericști, să conducă elevii în toate Duminecile și sărbătorile la sf. biserică, să cânte cu dânșii răspunsurile liturgice și să conducă strana fără alta remunerațiune.

Reflectanții au să-și înainteze recursurile lor înstruite cu documentele prescise și adresate Comitetului parohial din Lipova, P. On. oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova, precum și a-se prezintă în sf. biserică din Lipova în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și să se facă cunoscut poporului.

Lipova, din ședința Comitetului parohial ținută la 26 Octomvrie (8 Noemvrie) 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopresbiter.

—□—

1—3

Nr. 231/1920.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Ucuiș**, de clasa II. ordinul Venerat, Consistoriu de sub Nr. 337. B. a. c. se publică nou concurs cu termen de alegere la **30 zile** dela prima publicare, cu următorul beneficiu:

1. Pământ parohial de 16 jug. catastrale, care cu ocaziunea exproprierei de pământ, domeniial se va întregi la una sesiune. 2. Competința de pășunat 8 jug. catastr. 3. Birul dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat, ori prețul curent al aceluia. 4. Dela înmormântare de clasa I. 8 lei, clasa II. 6 lei, clasa III. 4 lei, pentru înmormântarea pruncilor sub 7 ani 2 lei. Botezul 40 bani. Feștania 1 leu. Cununia 2 lei. 5. întregirea dotațiunii dela stat. De locuință se va îngriji preotul ales, carele va avea a catehiza la școalele din loc fără altă remunerațiune. Dările de stat le va plăti preotul.

Recurenții suplicele lor adresate Comitetului parohial să-le trimită la of. protopresbiterial în Girișul-negru, având a-se prezenta la sf. biserică pentru a servi și predica.

Ucuiș din ședința Comitetului parohial ținută la 18/31 Octomvrie 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Petru Sêrbu*, protopop.

—□—

1—3

În sensul decisului Venerat Consistoriu Orădan de sub Nr. 1083. B. 1920 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Suplac**, de clasa II. se publică nou concurs, cu următoarele emolumente: 1. Pământ parohial de 10 cubule. 2. Competința de pășunat. 3. Birul câte 30 litre cucuruz sfărmat dela peste 200 numere de case. 4. Stolele îndatinat. 5. întregirea dotației dela stat. 6. Casă parohială cu supraedificatele. Alesul va trebui se provadă catehizarea școlarii. Terminul alegerii la **30 zile** dela prima publicare.

Recurenții să-și trimită recursurile adresate Comitetului parohial, la subscrisul în Girișul-negru, având a-se prezenta la sf. biserică din Suplac pentru a servi. ori cântă și cuvânta.

Din însărcinarea Comitetului parohial.

Petru Sêrbu, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III. din comuna **Ateașu**, tractul Tinca, județul Bihor devenit vacantă prin moartea parohului se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumintele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 14 iughere catastrale și 1291□.

2. Locuința parohială cu 3 camere, culină de vară, cântărie, cămară de economie și supra edificatele și grădină.

3. Birul legal și anume dela credincioșii cu

pământ una vică grâu, dela credincioși fără pământ, una vică porumb ori orz. Se notifică că, din bir parohul ales are se deie 10 vici grâu sfătului pentru serviciile ce are a presta.

4. Stolele uzuat.

5. întregirea dela stat, pentru care parohia nu ia răspunderea.

6. Dările erariale alesul le solvește.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și subșterne petiția concursuală înstruită cu documentele prescise M. Onoratului oficiu protopopesc cu sediul în Salonta-mare. Județul Bihor adresate Comitetului parohial gr. ort. rom. din Ateașu și sunt obligați cu stricta observare a §-lui 33 din „Regulamentul” pentru parohii, a-se prezenta în sfânta biserică din Ateașu în vr'o Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale oratorice.

Dnt din ședința Comitetului parohial gr. ort. român din comuna Ateașu ținută la 20 Septembrie (3 Octomvrie) 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Dr. Nicolae Roxin*, protopresbiterul substituit.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. III. din comuna **Lupoiaia**, tractul Tinca, județul Bihor, se escrie concurs în termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Una vică de cucuruz dela toată casa.

2. Patru iughere catastrale de pământ.

3. Casă parohială.

Alegândul va solvi dările după sesiune și va catehiza la școala din loc fără altă remunerațiune.

Reflectanții au a-și înainte rugărilor ajustate cu documente la oficiul protopresbiterial în Salonta, adresate Comitetului parohial din Lupoiaia, având a-se prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în biserică deacolo pentru dovedirea desterității în cele rituale și a oratoriei.

Dat în ședința Comitetului parohial, ținută la 17 Oct. n. 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Dr. Nicolae Roxin*, protopresbiterul substituit.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională ort. rom. din **Bucovăț**, protopresbiteratul Timișorii, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Locuință în edificiul școlii cu 2 odăi, bucătărie și cămară apoi grajd cu un despărțământ.

2. Salar dela comuna bisericască 600 lei.

3. Grădină școlară.

4. Pentru conferință 10 lei.

5. Pentru scripturistică 10 lei.

6. Dela înmormântări unde va fi, poftit 2 lei.

7. întregirea dela stat carea a fost pusă în curgere și până acum.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască, curățirea locuinței însă va cădea în sarcina alesului.

Alesul va fi obligat să provadă și strana în sf. biserică, să conducă regulat elevii la serviciul Divin înstruând atât școlarii cât și tinerimea în cântările și răspunsurile liturgice.

Totodată să îndatorează a înstrua și elevii școlii de rep. economică primind pentru aceasta remunerațiune deosebită.

Pentru înstruarea și conducerea corului se asigură remunerațiune corespunzătoare.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainte recursurile ajustate cu documentele prescise în „Regulamentul pentru org. inv.” și adresate Comitetului parohial din Bucovăț la Prea On. oficiu protopresbiterial gr. ort. rom. al Timișorii (Gyárvaros) totodată să recere a-se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, dar nici de cât în ziua alegerii.

Dat în ședința Comitetului parohial din Bucovăț, ținută la 13/26 Sep. 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea*, protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a Lazurii de **Beiuș**, devenită vacantă prin trecerea la cea eternă a patohului Alexandru Pele, să

escrie concurs cu termen de alegerea de **30 de zile** dela prima publicarea în foaia oficioasă, pe lângă următorul beneficiu:

1. Quartir parohial constătător din 2 odăi și bucătărie, șură și grajd și grădină de legume.

2. Uzufructul pământului parohial de circa 8 cubule.

3. Stolele obicinuite.

4. 12½ cubule cereale, jumătate grâu, jumătate cucuruz, dela moara urbarială.

Alesul preot va avea să catehizeze în școala primară din loc, fără alta remanerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți ași înainte rugarea de concurs înstruită cu documentele regulamentare Prea Onoratului Oficiu protopopesc ort. român din Vașcău, cu al cărei consenz vor avea a se arăta poporului din loc sub durata concursului.

Din ședința extraordinară a comitetului parohial, ținută în 14. Noemvrie 1920.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian T. Deseanu* protopresbiter.

—□—

3—3

Duplicat.

Teodor Câmpanu, născut la 2 Febr. 1882, în comuna Chișineu, pierzându-și diploma de învățător eliberată sub No. 894 P. 1901—2, i-s'a estradat cu datul de 7 Dec. 1920, No. 216 P. 1920—21, duplicat, prin ce originalul se declară anulat.

Direcțiunea instit. teol. și a școlii norm. ort. rom. din Arad.

Aviz!

A apărut: **Calendarul Diecezan din Arad pe anul 1921.**

Conține: Cronologia. Sărbători și alte zile schimbăcioase. Posturile. Deslegări de post. Parastase oficioase. Sărbători naționale. Zile de repaos la judecătoria. Regentul anului. Anotimpurile, partea calendaristică. Întunecimile a. 1921. Taxele de postă, telegraf și telefon. Consemnarea târgurilor din Crișana, Transilvania, Bănat și vechiul regat. Timpul vânatului și o parte literară instructivă, împodobită cu mai multe clișee.

Prețul unui exemplar 5 Lei + 1 Len 35 bani pentru factură recomandat. Revânzătorii beneficiază rabat. Se poate comanda contra bani gata în librăria diecezană din Arad.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reînscut activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțești. Confeționează: haine civile, ornate bisericști, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.

Cenzurat: *Alexandru T. Stamatiad.*

Redactor responsabil: *Dr. Teodor Botiș*, profesor.